

Tuniniaaneq B - 2022

1. Ilinniartitsissutip inissisimanera

Ilinniartitsissut periutsit, pisiniartarnermi pissusilersuutit, niuerfinnik nalilersuineq, niuerfinni attaveqaqatigiittarneq aamma tuniniaanermik aqutsineq pillugit ilisimasaqarfiulersarpoq. Ilinniartitsissummi suliffeqarfiit pingaartumik Kalaallit Nunaanni avatangiisini pissutsit aamma suiffeqarfiit pilerisaanermi aalajangiisarnerat sammeneqarpoq. Ilinniartitsissummi ilisimatusarnermi periutsit atornerqartarput, tassunga ilanngullugit nalilersuineq, isumaliuteqarneq aamma periutsinik suliaqarneq.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartut ilinniartitsissummi atuagarsornikkut periutsitigullu imatut ilisimasaqartigissapput aammalu suliffeqarfiit nunami namminerme nunanilu tamani ineriartornerat pillugu imatut ilisimasaqartigissapput tuniniaanermi aningaasaqarnermi ajornartorsiutinik tunngavilersuisinnaallutik, eqqarsaasersorsinnaallutik ingerlatitseqqiisinnaallutillu. Ilinniartut aammattaaq suliffeqarfiit nunarsuarmi ilisimanerannik ilisimasaqassapput paasinnissinnaallutillu.

Ikkagaqartarnermi suliaqartarnermilu piginnaasat

Ilinniartut ilaatigut ingerlaqqilluni ilinniagaqarnermi tuniniaanermi aningaasaqarnermi ajornartorsiutinik ataatsimut isiginillutik sulisinnaassapput aammalu suliaqarfinni aalajangiinissanut tunngaviliinissaq siunertaralugu paasissutissanik naleqquttunik katersisinnaassallutik nalilersuisinnaassallutillu. Naggasiullugu ilinniartut tuniniaanermi aningaasaqarnermik atuagarsornermik periutsinillu aammalu paasissutissiisarnermi teknologimi atortunik naleqquttunik suliaqarsinnaassallutik.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut kisimiillutik suleqatigiillutillu sulisinnaassapput. Ilinniartut aammattaaq sulinerme iluatsitsinissamut pingaaruteqartumik tunngavissatut inuttut annertuumik sunnuteqarsinnaanermik ilisimasaqarneq tunngavigalugu sulisinnaassapput, suleqatigiiaarluni suleqatinik suleqateqarsinnaassallutik aammalu sulisorisanik, qullersanik, pisisartunik pilersuisinillu suleqateqarsinnaassallutik.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Kalaallit Nunaanni nunarsuullu sinnerani inuiaqatigiinni immikkoortortakkaartoqarneranik anguniakkanillu immikkoortoqarneranik paasisimasaqarneq aammalu immikkoortut anguniakkallu immikkoortut eqqortut paasiniarnissaat tuniniaaviginissaallu suliffeqarfiit iluatsitsinissaannut apeqqutaalluinnarnerat tunngavigalugit sulisinnaassapput. Ilinniartut aammattaaq Kalaallit Nunaanni pingaartumillu nunani allanni tuniniaavinni suliffeqarfiit

tunisaqartarnerisa inuiaqatigiinni naleqalersitsilernermit pingaaruteqarneranik paasinnineq tunngavigalugu sulisinnaassapput. Naggasiullugu ilinniartut allamiut kulturiinik eqqortunik paasisimasaqarnek tunngavigalugu sulisinnaassapput, tassunga illanngullugit allamiut kulturiannut tuniniaanermi pilerisaarinermilu pingaaruteqartumik tunngaviusoq iliuseqartarnerup naleqqussarnissaa, ilinniartullu aamma allamiut kalaallit kulturiannut naleqqussarsinnaanermik ajornartorsiuteqarsinnaanerannik paasinnissinnaassallutik.

3. Iikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Iikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut Kalallit Nunaat nunallu tamat isiginiarlugit ukuninnga takutitsisinnaassapput:

- a) Aningaasaqarnikkut eqqarsarsinnaassuseqarnek: ilinniartup aalajangersinnaassavaa, pissutsit suut suliffeqarfiup tuniniaaneranut pingaaruteqarnersut
- b) Paasiumasanik suliaqarsinnaassuseq: ilinniartup tuniniaanermi unamminartut, suliffeqarfikkut aningaasaqarnikkut ineriartortuarnissaanut tunngasut, suussusilersinnaassavai, oqaasertalersorlugit suliaralugillu.
- c) Ilusilersuisinnaassuseq: Ilinniartut tuniniaanermi aningaasaqarnikkut ilusiliussat atorsinnaassavaat, ilusiliussallu tunngavii atorsinnaaffiilu nassuiarsinnaassallugit.
- d) Aningaasaqarnikkut tunngavilersuilluni isumaliutersorsinnaaneq: Ilinniartut aningaasaqarnikkut tunngavilersuilluni isumaliutersuummik suliaqarsinnaassapput, tamatumunnga ilanngullugu ataqatigiiffinni aalajangersimasuni tuniniaanermi aningaasaqarnermut pissutsit assigiinngitsut imminnut ataqatigiinnerisa nassuiarsinnaanerat.
- e) Paasissutissanik suliaqarsinnaassuseq: Ilinniartut suliffeqarfiup tuniniaanikkut atugarisai pillugit paasissutissat katersorsinnaassavaat, suliarisinnaassallugit saqqummiussinnaassallugillu, kiisalu ataqatigiiffimmut aalajangersimasumut tunngatillugit uppernassusiat naapertuunnerallu nalilersinnaassallugit.
- f) Aningaasaqarnikkut attaveqatigiissinnaassuseq: Ilinniartut tuniniaanermi aningaasaqarnikkut pissutsit nassuiarsinnaallugillu paasissutissiissutigisinnaassavaat.
- g) Atortutigit piginnaasaqarnek IT-kut atortunik toqqaasinnaallunilu atuisinnaaneq aqqutigalugu.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit

Ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit tassaapput:

- a) Periutitsit: amerlassutsikkut pitsaassutsikkullu periutitsit
- b) Pissutsit siamasissut: avatangiisini pissutsit
- c) Periusissianik pilersaarusionernek: suliffeqarfiit iluanni pissutsit, tuniniaavinnik toqqaaneq periusissiornerlu
- d) Ujartuinermit pissutsit: tuniniaaviit angissusaat, tuniniaaviit immikkoortuinik immikkoortunillu anguniagassanik toqqaaneq, atuisartunut tuniniaavinni pisisarnermit pissusilersuutit
- e) Neqerooruteqartarnermit pissutsit: tuniniaavinnik killiliineq unammilleqatigiinnermilu inissisimaneq
- f) Pilerisaarutit katiterineq: tunisassiat, akit, nassiussuineq, takoqqosaarineq aamma tuniniaanermik tuniniaaffinnilu suliniuteqarnek kiisalu pilerisaanermut pilersaarut

3.3 Ilassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Ilassutitut ilinniakkat imatut toqqarneqassapput, taamaalilluni pingaarnertut ilinniakkat ilanngullugit ilikkagassatut anguniakkat angunissaannut tapersiissallutik. Ilassutitut ilinniakkanut ilaassapput tuniniaanermi aningaasaqarnermi atuagassat, tassaagajuttut aviisini allaaserisat, tv-mi aallakaatitat imaluunniit suliffeqarfiit nittartagaanni paasisutissat, taakkunanilu ilikkagassatut anguniakkanut tunngassuteqartitsisoqassaaq itisiliisoqarlunilu. Ilassutitut ilinniakkani Kalaallit nunaanni nunanilu tamani pissutsinut ilaatigullu aamma nunat tamat akornanni pissutsinut tunngassuteqartitsisoqassaaq.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinerni ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanegassallutik.
- d) Anguniartariaqarpoq, ilinniartitsissummi minnerpaamik ataasiarluni Ajornartorsiut aallaavigalugu ilinniarnermik (Problem Baseret Læringsforløb - PBL) ingerlatsisoqarnissaa.
- e) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginaruuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- f) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinermi ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suliariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- g) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.

Tuniniaanermi aningaasaqarnermi ajornartorsiutit erseqqissarneqassapput imminnut ataneri isiginiarlugit aammalu nunani tamani pissutsit tunngavigalugit ilinniartitsissummi atuagarsorneq ilanngullugu. Piviusut isiginiarlugit ilinniartitsinermi tunngavik ilinniartitsinermik aaqqissuussinermi qitiusumik inissisimavoq. Taamatut ilinniartitsinermi ilinniartut ilinniartitsissummi alapernaannerat, malussarinnerat nutaaliorsinnaanerallu annertusarneqassaaq, ilinniartullu ilinniartitsissummi nammineersinnaanerat nalorninatillu

iliuseqarsinnaaner at annertusarneqassalluni. Ilinniartitsissummi ajornartorsiutit imatut ersersinneqassapput, inuit, suliffeqarfiit inuussutissarsiutinilu immikkoortut immikkoortillugit. Ilinniartitsissummi ilaapput ilinniartitsissummi tunngaviusumik periutsit, atuagarsorneq iliutsillu atorlugit nalilersuineq aammalu sumiiffinni qanigisani ajornartorsiutinut atassuteqartitsilluni.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsisut suleriaatsinik toqqaanermi allanngorartitsilluni siuariartuutaasunngorlugulu aaqqissuunneqassaaq. Nammineerluni sulineq, suleqatigiikkaanik klassinilu atuartitsineq paarlakaaajaanneqassapput. Suleriaatsit assigiinngitsut ilinniartut tuniniaanermi aningaasaqarnermi ajornartorsiutinik nalilersuisinnaanerisa siuarsarnissaannut tapersiissapput. Piviusuni pisut tunngavigalugit suliaqartoqartassaaq, suliffeqarfinnik suleqateqartoqassalluni aammalu suliffeqarfinnut pulaartoqartassalluni avataaneersunillu ilinniartitsisoqartassalluni.

Imminut atasumik minnerpaamik ataatsimik ilinniartitsinikkut ilinniartitsineq aaqqissuunneqassaaq, tassani suliffeqarfinnik ataatsimik suleqateqarneq aallaaviussalluni. Ilinniartitsinerup ingerlanneqarnerani ilinniartut tuniniaanermi aningaasaqarnermi paasissutissanik suliffeqarfillu aallaavigalugu ajornartorsiutinik suliaqassapput. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi piginnaasaminnik takutitsisinnaassusiat siuarsarneqarluni, piviusullu tunngavigalugit suliffeqarfiup ajornartorsiutaanik nalilersuisinnaaner at ineriartortinneqarluni. Ilinniarnermi angusat misilitseriaatsimi b)-mi oqaluttariarsorluni soraarummeerner at utugassanngortinneqarsinnaalluni uppersarsarneqassaaq.

Ilinniartitsineq aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik siullertut oqaaseqarner at oqaatsillu aappaattut oqaaseqarner at isiginiarlugu.

4.3 It

It aamma tusagassiissutit ilinniartitsinermi ilinniakkamut atatillugu sakkutut, ilinniartullu ilinniartitsissummik ilikkariartornerani ikorfartuutit atorneqassapput. Ilinniartitsineq aqutugalugu ilinniartup periarfissat digitaliusut assigiinngitsut atorsinnaaner at ineriartortissavaa, tamatumunnga ilanngullugit ataatsimoorfinni digitaliusuni allanik suleqateqarnerit.

Ilinniartitsinerup ilinniartup eqqarsaatigilluakkamik apersuusersuisumillu paasissutissanik toqqaasinnaanera, misissueqqissaarsinnaanera nalilersuisinnaaneralu inerisaaqataaffigissavaa. Kiisalu ilinniartitsineq ilinniartup internet-imik attaveqariaatsinillu apersuusersuisumik atuisinnaalernissaan at tapertaassaaq.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissumi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaalluatiikkiartortillugillu.

4.5 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq piffissat ilaanni ilinniartitsissutit akornanni suliaqartoqartarluni ilinniartitsissutinilu ilisimasaqarfiulersunut sanilliutitsilluni.

Ilinniartitsissut nunat tamat akornanni kulturillu assigiinngitsut akornanni ajornatorsiutit pillugit aammalu inuussutissarsiutini politikkikkut pissutsit pillugit inatsiseqarnermilu immikkoortut pillugit ajornatorsiutit pillugit inulerinermik ilinniartitsissutinut atassuteqassaaq. Ilinniartitsissut oqaatsinik ilinniartitsissutinut annertuumik atassuteqarpoq, tassa ilinniartitsissummi oqariartuutit amerlasoorujussuit tuluttuujummata danskisuujuullutillu, ilinniartitsissummilu oqariartaatsit oqaatsit taaguutitullu kalaallit oqaasiini ilaanngimmata, tassani oqaatsinut taaguutinullu pisortatiguunngitsumik nassuiaatit taamaallaat nassaassaallutik. Pingaarnertut ilinniartitsissutit ilassutitullu ilinniartitsissutit toqqarneqassapput suliarineqarlutillu, taamaalillunik suliffeqarfinni aningaasqarneq B-mut aamma piviusut tunngavigalugit inuussutissarsiutinik sammisaqarneq B –mut suliaqarfimmi atassuteqarnerannut annertusisitsinermut tapersiitillugu.

Ilinniartitsineq aqqissuunneqassaaq allaganngortitanik saqqummiinermilu periutsit ilinniartut tuniniaanermi aningaasaqarnermik suliaannut sungiusaataannullu pissusissamisoortumik sakkutut ilaatinneqarnissaat isiginiarlugu. Piviusunik suliaqarnermut ajornatorsiutinillu ammasunik sumiiffinnilu qanittuni suliaqarnermut atatillugu ilinniartut internetimut sapinngisamik isersinnaanissaat ilinniartullu paasissutissanik qitiusumik qarasaasiani nalunaarsuiffinni ujarlersinnaanissaat nassaarsinnaanissaallu isiginiarlugit ilinniartitsineq aqqissuunneqassaaq.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Inunnik ataasiakkaanik ilitersuineq nalilersuinerlu aqqutigalugu ilinniarterup ingerlanerani tamani ilinniartut ilinniartitsissummi killiffimmini qaffasissutsiminnik ineriartornerminnillu ersarissumik paasisaqalissapput. Tassunga ilanngullugit sammisaqarnerit ilinniartitsissummi pissarsinermik inuit ataasiakkaat ataatsimullu qisuariartarnerannik annertusaanerit. Nalilersuinermi ilinniartitsissummi anguniakkat tunngaviupput.

5.2. Misilitseriaatsit

Misilitseriaatsit marluk ataaniittut atuarfiup klassiunut ataasiakkaanut toqqassavai:

Misilitseriaaseq a

Suliaq piviusut tunngavigalugit suliassaq atorlugu suliassat ilisimaneqanngitsut tunngavigalugit quppernernerik nalinginnaasunik (quppernermi naqinnerit 2400 akunnequsiussat ilanngullugit) marlunniit pingasunut apeqqutit sisamat missaat tassunga atasut ilanngullugit oqaluttariarsorluni misilitsinneq.

Minutsit 60-it missaanni piareersarnissamut piffissaqartitsisoqassaaq, soraarummeertumullu ataatsimut soraarummeerneq minutsit 30-t missaanni piffissaqartitsisoqassaaq.

Soraarummeertoqassaaq soraarummeertup apeqqutigineqartunik akissuteqarnera aallaavigalugu soraarummeertup soraarummeertitsisullu oqaloqatigiinnerisigut.

Misilitseriaaseq b

Ilinniartup ilaatigut ilinniarnermik imminut atasumik uppernarsaarnera tunngavigalugu, takuuk immikkoortoq 4.2, ilaatigullugullu suliassat ilisimaneqanngitsut tunngavigalugit quppernernerik nalinginnaasunik (quppernermi naqinnerit 2400 akunnequsiussat ilanngullugit) marlunnik apeqqutit pingasut missaat tassunga atasut ilanngullugit oqaluttariarsorluni misilitsinneq.

Minutsit 60-it missaanni piareersarnissamut piffissaqartitsisoqassaaq, soraarummeertumullu ataatsimut soraarummeerneq minutsit 30-t missaanni piffissaqartitsisoqassaaq.

Soraarummeerneq immikkoortunut marlunnut avitaavoq. Immikkoortumi siullermi imminnut atasumik ilinniarnermik ingerlatsinermi soraarummeertoq suliffeqarfimmik suliaqarnerminik saqqummiissaaq soraarummeertitsisumit itisiliilluni apeqquteqartoqartarluni. Immikkoortup aappaani oqaaseqatigiit ilisimaneqanngitsut aallaavigineqassapput apeqqutit tassunga atasut ilanngullugit aammalu soraarummeertup soraarummeertitsisullu akornanni oqaloqatigiinnertut ingerlanneqassalluni. Piffissaq soraarummeerfik immikkoortunut taakkununga marlunnut assigiimmik agguarneqassaaq.

5.3. Naliliinermi tunngaviit

Soraarummeertup ilikkagassatut anguniakkanik qanoq annertutigisumik malitsineranik nalilersuinikkut naliliisoqassaaq. Ataatsimut isiginnilluni naliliineq allaavigalugu karakteriliisoqassaaq.